

Evaluare în educație la Limba și literatura română Programa pentru etapa a III-a – 16 Mai 2009

CLASA A II-A

Cartea (cuprinsul unei cărți)
Textul. Titlul. Autorul
Scrierea caligrafică
Alfabetul (actualizare)
Textul literar
Textul narativ (fără terminologie)
Recunoașterea personajelor
Textul liric
Asezarea textului în pagină
Construirea de dialoguri în situații concrete
Scrierea de mână și prezentarea textului
Scrierea caligrafică
Asezarea în pagină de caiet: plasarea titlului, folosirea alineatului, respectarea spațiului dintre cuvinte
Punctuația. Semnele de punctuație: punctul, semnul întrebării, semnul exclamării, linia de dialog, două puncte, virgula (numai în cazul substantivelor din vocativ și în enumerare)
Scrierea funcțională: copieri/ transcrieri de texte. Biletul
Scrierea imaginativă. Alcatuirea unor scurte texte (3-7 enunțuri) pe baza unui șir de întrebări
Lexicul. Cuvântul – grup de sunete asociat cu un înțeles
Cuvinte cu sens asemănător
Cuvinte cu sens opus
Formularea unor întrebări și răspunsuri
Scrierea corectă a cuvintelor intr-o, într-un, dintr-o, dintr-un
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin consoana **m** înainte de **p** sau **b**
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin diftongii oa, ea, ia, ie, ua, ua (fără terminologie)
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele **i** și **â** (fără cuvintele derivate cu prefixe de la cuvinte care încep cu **i**)
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin litera **x**
Noțiuni de fonetică. Sunetul și litera – corespondența între ele
Vocale și consoane
Silaba – despartirea în silabe. Despartirea la capăt de rând

CLASA a III-a

Cartea. Elemente componente ale cartii. Cuprinsul.

Tipuri de litere

Textul literar- textul narativ. Asezarea textului in pagina

Recunoasterea personajelor (actualizare).

Dialogul ca element constitutiv al unui text narativ..

Componentele comunicarii dialogate (actualizare). Adaptarea la particularitatile interlocutorului.

Elemente de comunicare nonverbala (gesturi, mimica, imagini)

Dialogul – construirea de dialoguri in situatii concrete sau imaginare.

Fromule de salut, prezentare, permisiune, solicitare.

Propozitia. Cuvântul. Silaba

Despartirea in silabe (actualizare)

Sunetul si litera – vocale si consoane.

Semne de punctuatie: punct, semnul exclamarii, linia de dialog, doua puncte, virgula

Utilizarea corecta a cuvintelor : „intr-o”, „intr-un”, „printr-o”, „printr-un”

Cuvinte cu forma diferita si sens asemanator. Cuvinte cu sens opus.

Transcrieri .

Textul literar. Delimitarea textului in fragmente logice. Planul simplu de idei.

Formularea de intrebari si raspunsuri in legatura cu continutul textului.

Organizarea textului scris. Scrierea caligrafica.

Poezie – strofa – vers – asezarea corecta in pagina a textului in versuri.

Exprimarea acordului sau dezacordului in legatura cu un fapt.

Organizarea textului scris. Partile componente ale unei compuneri.

Compunerea unor texte scurte pe baza unui suport vizual: dupa o ilustratie, un sir de ilustratii, benzi desenate.

Povestirea scrisa a unui fragment

Utilizarea corecta a ortogramelor: „sa, s-a”, „sau, s-au”, „ia, i-a”, „nea”, „ne-a”, „iau”, „i-au”

Scrierea corecta a cuvinte cu consoana m inainte de p sau b.

Compunere dupa un sir de intrebari

Utilizarea ortogramelor: ne-am, neam, l-a, la

Scrierea si pronuntarea cuvintelor care contin

Vocale in hiat: ee, ii, a cuvintelor care contin diftogi si a cuvintelor scrise cu â

Cuvântul – parte de vorbire. Substantivul – felul substantivelor, numarul

Scrierea corecta a substantivelor

Compunere dupa un plan de idei

Adjectivul – acordul acestuia in numar cu substantivul pe care il determina. Pozitia acestuia fata de substantiv. Ortografia adjectivelor terminate in iu

Pronumele personal. Persoana si numarul pronumelui. Pronumele personal de politețe.

Scrierea corecta a cuvintelor – pronume personale si verbul a fi care incep cu vocala g

Scrierea corecta a cuvintelor care contin x

Compunere pe baza unor cuvinte de sprijin

Compunere cu inceput/ sfârșit dat.

Numeralul. Pronuntarea si scrierea corecta a numeralelor

Folosirea verbului in comunicare. Persoana si numarul verbului. Pronuntarea si scrierea verbului

Scrierea functionala: felicitarea, invitatia

Cuvântul – parte de propozitie:

Predicatul. Acordul predicatului cu subiectul

Subiectul. Subiectul exprimat prin substantiv sau pronume personal.

Propozitia simpla. Parti principale de propozitie.

Propoziti dezvoltata. Parti secundare de propozitie

Textul nonliterar: Reclama

Scrierea functionala: Cartea postala

CLASA a IV-a

Textul narativ

Delimitarea textului in fragmente logice

Recunoasterea determinantilor spatiali si temporali ai actiunii

Personajul literar – trasaturi fizice, trasaturi morale

Povestirea scrisa a unui fragment dintr-un text narativ

Povestirea unor fapte si întâmplari

Dialogul – ca element constitutiv al unui text narativ

Utilizarea formulelor de salut, de prezentare, de permisiune, de solicitare

Exprimarea acordului sau dezacordului in legatura cu un fapt sau cu atitudinea unei persoane

Constituirea de dialoguri in situatii concrete sau imaginare

Scrierea functionala - invitatia

Planul simplu de idei

Planul dezvoltat de idei

Formularea unor intrebari si a unor raspunsuri

Formularea de intrebari in legatura cu continutul textului

Organizarea textului scris

Partile componente ale compunerii – introducerea, cuprinsul, incheierea

Planul initial al compunerii

Compunerea cu inceput si sfârsit dat

Compunerea dupa un plan dat

Compunerea dupa un plan propriu de idei

Compunerea pe baza unor cuvinte si a unor expresii date

Compunerea cu titlu dat

Compunerea narativa libera

Cuvinte cu forma diferita si sens asemanator

Cuvinte cu sens opus

Cuvinte cu aceeasi forma, dar cu sens diferita

Poezii cu tematica diversa

Strofa. Versul

Notiuni de fonetica

Sunetul si litera. Vocale si consoane.

Semnele de punctuatie. Ghilimelele

Utilizarea ortogramelor: **v-a/va; n-ai/nai; ce-l/cel; nu-l/n-o/nu-i/n-am/n-are/n-ati/n-au/ etc**

Despartirea cuvintelor in silabe

Morfologia .

Verbul (persoana, numarul, timpul – prezent, trecut, viitor; probleme de ortografie a verbelor **a fi** si **a lua**)

Substantivul – felul, genul, numarul

Pronumele personal – numarul, persoana, genul

Pronumele personal de politete

Numeralul – probleme de ortografie: numerele cardinale compuse, numeralul ordinal

Adjectivul – acordul adjectivului in gen si numar cu substantivul pe care il determina

Ortografia adjectivelor terminate in - **iu**

Propozitia simpla. Propozitia dezvoltata

Partile de propozitie

Predicatul verbal

Subiectul simplu

Partile de vorbire prin care se exprima subiectul (substantiv, pronume personal)

Acordul predicatului cu subiectul

Atributul – parte secundara de propozitie care determina un substantiv

Atributul exprimat prin substantiv, adjectiv

Complementul – parte secundara de propozitie care determina un verb

Complementul exprimat prin substantiv

CLASA a V-a

1. Lectura

- modurile de expunere (naratiune, dialog; descriere);
- specii literare: basmul;
- naratorul;
- personajul;
- versificatia (strofa, rima, masura);
- figuri de stil (comparatie; repetitie; enumeratie; personificare; epitet);
- titlul;
- explicarea, la nivel minimal, a unor sintagme/expresii/constructii din text.
- povestirea unor întâmplari reale sau imaginare.

2. Practica rationala si functionala a limbii

- semnele de punctuatie (punct; virgula; linie de dialog; semnul intrebării; semnul exclamării);
- semne ortografice (cratima).

3. Elemente de constructie a comunicării

- morfologie (pronumele personal si de politețe; numeralul cardinal si ordinal; adjectivul; adverbul; interjectia);
- sintaxa (predicatul verbal si nominal; subiectul exprimat si neexprimat; atributul si complementul, fara alta completare).

CLASA a VI-a

1. Lectura

- genuri literare (epic, liric);
- specii literare: doina, balada, fabula;
- modurile de expunere (naratiune, dialog; descriere);
- naratorul;
- personajul;
- versificatia;
- figuri de stil;
- titlul;
- explicarea, la nivel minimal, a unor sintagme/expresii/constructii din text.
- povestirea unor întâmplari reale sau imaginare;

2. Practica rationala si functionala a limbii

- semnele de punctuatie (punct; virgula; linie de dialog; semnul intrebării; semnul exclamării)
- semne ortografice (cratima)

3. Elemente de constructie a comunicării

- morfosintaxa: pronumele personal; pronumele de politețe; pronumele si adjectivul pronominal demonstrativ; pronumele si adjectivul pronominal posesiv; numeralul cardinal si ordinal; adjectivul si gradele de comparatie.

CLASA a VII-a

1. Lectura:

genuri literare: (epic)
specii literare: imnul, nuvela;
modurile de expunere, cu accent pe tipuri de descriere;
personajul individual/colectiv;
figuri de stil (epitet; comparație; metafora; invocatia; antiteza);
argumentarea unui punct de vedere;
rolul descrierii în naratiune;
ilustrarea unor proverbe în compuneri.

2. Practica rațională și funcțională a limbii:

punctuația în propoziție;
semne ortografice.

3. Elemente de construcție a comunicării:

morfologie: adjectivul - mijloace expresive de exprimare a superlativului absolut;
pronumele, adverbul, verbul;
sintaxa propoziției: predicatul verbal și nominal; subiectul exprimat și neexprimat;
atributul pronominal, verbal; complementul circumstanțial, necircumstanțial și de agent.

CLASA a VIII-a

1. Lectura:

genuri literare (dramatic);
specii literare: comedia;
modurile de expunere (narațiunea, dialogul; descrierea);
naratorul; indicațiile scenice; rolul indicațiilor scenice în caracterizarea directă/ indirectă a personajelor;
personajul principal, secundar, episodic, figurant, individual, colectiv; caracterizarea personajelor;
sursele umorului;
tipuri de comic (de nume, de situație, de limbaj);
argumentarea unui punct de vedere;
povestirea unor întâmplări hazlii (reale sau imaginare);

2. Practica rațională și funcțională a limbii:

comunicarea în scris (despre textul literar/nonliterar);
semne ortografice;
punctuația în propoziție și în frază;

3. Elemente de construcție a comunicării:

sintaxa propoziției și a frazei: propoziția/fraza; contragerea, expansiunea; complementul și propoziția subordonată corespunzătoare.

CLASA a IX-a

A. Continuturi din literatura

Iubirea

- un text științific despre psihologia adolescentului;
- o scrisoare de dragoste;
- un eseu despre dragoste;
- un fragment de jurnal sau de memorii etc.

Scene din viața de ieri și de azi

- un document de epocă;
- un text istoriografic;
- un fragment de memorii sau de jurnal;
- un text publicistic din trecut sau din actualitate etc.

Aventura, călătorie

- un text documentar despre exploratori celebri;
- un itinerar de călătorie;
- un eseu despre călătorie.

Lumi fantastice

- un text științific despre fenomene „paranormale”;
- o marturie despre extraterestri;
- un eseu despre fantastic etc.

Confruntări etice și civice

- un text eseistic;
- un discurs oratoric laic sau religios;
- o polemică jurnalistică pe probleme etice.

Personalități, exemple, modele

- un portret;
- un fragment de biografie sau de istorie romantată etc.
-

Nota: Din conținuturile prevăzute în programa veți selecta **numai temele și, respectiv, textele studiate în semestrul al II-lea.**

Se va avea în vedere:

identificarea și compararea unor idei și atitudini diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare, dezbateri asupra textelor studiate privind modul de reflectare a unei idei sau a unei teme în mai multe opere literare (aparținând unor genuri sau specii diferite sau unor arii culturale diferite);

utilizarea corectă și adecvată a formelor exprimării scrise în redactarea unor texte (rezumate, povestiri, proiecte) folosind normele limbii literare;

structura textelor literare, caracterizarea personajelor;

recunoașterea trasaturilor definitorii ale comunicării ficționale și non-ficționale;

redactarea unor texte non-ficționale și ficționale.

B. Limba și comunicare

Dialogul

- **tipuri:** conversația cotidiană, discuția argumentativă;
- **reguli ale dialogului** (preluarea/cedarea cuvântului la momentul oportun, dozarea participării la dialog etc.);
- **tehnici ale dialogului** eficient;
- **structura dialogului** (replică; perechi de replici; grupaje de replici etc.);
- **argumentare și contraargumentare** în dialog.

Monologul

- monologul literar;
- monologul cotidian;
- reguli și tehnici ale monologului eficient.

Corespondența

- biletul;
- telegrama;
- scrisoarea;
- cartea postală

Exprimarea scrisă

- tipuri de texte: relatarea unei experiențe personale, descriere, argumentare, rezumat, caracterizare de personaj, povestire, fișe de lectură, jurnal de lectură, referat, eseu structurat, eseu liber, știri, anunțuri publicitare, corespondența privată și oficială, formulare tipizate

Modurile de expunere

Niveluri de constituire a mesajului

- **fonetic, ortografic și de punctuație**
 - pronunțarea corectă: pronunțarea neologismelor (hiat, diftong, accent), evitarea cacofoniei;
 - scrierea corectă a cuvintelor (în special a neologismelor);
 - scrierea cu majusculă;
 - despartirea cuvintelor în silabe;
 - folosirea corectă a semnelor de ortografie și de punctuație.
- **morfosintactic**
 - folosirea corectă a formelor flexionare (pluralul substantivelor, articularea substantivelor, forme cazuale);
 - folosirea corectă a acordului gramatical (între predicat și subiect – acordul logic, acordul prin atracție, acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
 - evitarea anacolutului.
- **lexico-semantice**
 - cunoașterea sensului corect al cuvintelor (în special al neologismelor);
 - folosirea adecvată a cuvintelor în context;
 - erori semantice: pleonasmul, tautologia, confuzia paronimică;
 - utilizarea corectă a derivatelor și a compuselor (prefixe, sufixe, prefixoide, sufixoide);
 - schimbarea categoriei gramaticale;
 - cunoașterea relațiilor semantice (sinonimie, antonimie, polisemie, omonimie) și actualizarea lor în context.
- **stilistico-textual**
 - rolul figurilor de stil și al procedeelor artistice;
 - rolul elementelor arhaice și regionale în receptarea mesajelor;
 - receptarea în funcție de tipurile de texte (ficionale și non-ficionale);
 - receptarea în raport cu genurile și speciile literare în care se încadrează textele respective;
 - tipuri de texte și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ.

CLASA a X-a

A. Continuturi din literatura

1. Concepte operationale:

curente literare;
genuri literare;
specii literare;
structura textului narativ.

2. Textul poetic

Lectura poeziei: a) pasoptismul;
b) romantismul;
c) simbolismul;
d) neomodernismul;
e) postmodernismul.

- (Cu referire la textele literare poetice, reprezentative fiecărui curent literar, studiate în semestrul al II-lea).

Evoluția poeziei în literatura română

3. Textul dramatic

particularități ale compoziției textului dramatic;
modalități de caracterizare a personajelor;
specii dramatice: **comedia**

- momente ale evoluției dramaturgiei (creație dramatică și spectacol) în cultura română

B. Limba și comunicare

1. Exprimarea orală

Dialogul

- dezbateră, interviul (interviul publicistic, interviul de angajare);
- actualizarea regulilor, a tehnicilor și a structurii dialogului.

Monologul

- monologul argumentativ;
- actualizarea regulilor, a tehnicilor și a structurii monologului.

2. Exprimarea scrisă

Tipuri de texte:

- rezumat, caracterizare de personaj, eseu structurat și eseu liber (actualizare), comentariu, analiză;
- cerere, proces – verbal, curriculum vitae, scrisoare de intenție, scrisoare în format electronic;
- proiecte.

3. Niveluri de constituire a mesajului în comunicarea orală și scrisă

fonetic, ortografic și de punctuație

- pronunțarea corectă (pronunțarea și scrierea corectă a numelor proprii, evitarea pronunțiilor hipercorecte);
- pronunțarea nuanțată (ton, pauză, intonație);
- norme ortografice și de punctuație.

morfosintactic

- folosirea corectă a formelor flexionare (forme flexionare ale verbului, adjective fără grade de comparație, numere etc.);
- utilizarea corectă a elementelor de relație (prepoziții, conjuncții, pronume relative etc.).

lexico-semantic

- utilizarea corectă și adecvată a sensurilor pe care le au cuvintele în context (mai ales neologismele);
- utilizarea variantelor lexicale literare;
- utilizarea corectă a unităților frazeologice;
- etimologia populară, hipercorectitudinea;
- sens denotativ, sensuri conotative.

stilistico-textual

- stilurile funcționale adecvate situației de comunicare;
- limbaj standard, limbaj literar, limbaj colocvial, limbaj popular, limbaj regional, limbaj arhaic, argou, jargon;
- stil direct și stil indirect, stil indirect liber.

CLASA a XI-a

A. Continuturi din domeniul literaturii

Perioada modernă

a. Secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea

Descoperirea literaturii populare: se va avea în vedere **un text de baza** din literatura populară;
Criticismul junimist.

b. Curente culturale/literare în secolul al XIX-lea – începutul secolului XX

Romantismul: se vor avea în vedere **3 texte** din opera lui M. Eminescu;

Realismul: se va avea în vedere **un text de baza**, selectat din proza lui I. L. Caragiale sau Ioan Slavici;

Simbolismul: se va avea în vedere **un text de baza** (o poezie sau un poem în proză/proză poetică) selectate din opera lui Alexandru Macedonski, Stefan Petica, Dimitrie Anghel, Ion Minulescu s.a., dar **nu** din opera lui George Bacovia.

c. Viziune despre lume, teme și motive, concepții despre artă.

B. Continuturi din domeniul limbii și comunicării

Se vor avea în vedere aspectele normative, inclusiv cele recomandate în ed. a II-a a DOOM (norma literară; uzul diversificat al limbii literare; variante literare libere; registre stilistice; neologisme; variante ortoepice, ortografice și morfologice).

De asemenea, se vor evalua achizițiile anterioare ce sprijină demersul de înțelegere și interpretare a textelor literare: denotație, conotație; sensurile cuvintelor în context; figuri de stil, procedee de expresivitate; expresivitatea unor structuri morfologice și sintactice.

CLASA a XII-a

PREGATIRE și VERIFICARE BACALAUREAT

Programa de evaluare o reprezintă toată materia MECI pentru examenul de bacalaureat (cls.9-12).
Pentru clasa a XII-a, conținutul programei, este după cum urmează:

A. Conținuturi din domeniul literaturii

Perioada postbelică.

Literatura aservită ideologiei comuniste

Literatura postbelică. Texte de bază: un roman (un roman scris până în 1980), **o piesă de teatru și două poezii** (pot aparține unor autori postbelici reprezentativi, din una sau mai multe generații afirmate în această perioadă: de ex., generația războiului, generația '60, generația '70). **Se vor avea în vedere următorii autori canonici: Nichita Stănescu, Marin Sorescu.**

Viziune despre lume, teme și motive, concepții despre artă.

B. Conținuturi din domeniul limba și comunicare

Se vor avea în vedere aspectele normative, inclusiv cele recomandate în ed. a II-a a DOOM 2 (pe lângă achizițiile anterioare, se va urmări: evitarea anacolutilui, a confuziilor paronimice, a pleonasmului, a tautologiei, a cacofoniei; punctuația și justificările ei sintactice și stilistice).

De asemenea, se vor evalua achizițiile anterioare ce sprijină demersul de înțelegere și interpretare a textelor literare: denotație, conotație; sensurile cuvintelor în context; figuri de stil, procedee de expresivitate; expresivitatea unor structuri morfologice și sintactice.

Achiziții din domeniul comunicării scrise: eseul structurat, eseul liber, eseul/textul argumentativ;
Conținuturi noi: tipuri de discurs: publicistic, politic.